

Обмеження та заборони щодо отримання неправомірної вигоди та подарунків

Конвенцією ООН проти корупції (ч. 4 ст. 7) встановлюється необхідність створення, підтримки і зміцнення систем, які сприяють прозорості та запобігають виникненню конфлікту інтересів. Одним із ефективних інструментів запобігання виникненню конфлікту інтересів є й обмеження щодо одержання подарунків.

Визначення подарунку закріплено в ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції»(далі – Закон) та Цивільному кодексі України

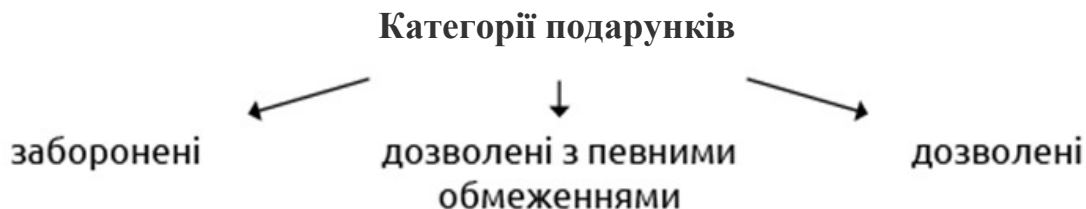
Цивільний кодекс України	Закон України«Про запобігання корупції»
<i>дарунок</i> – це рухомі речі, в тому числі гроші та цінні папери, нерухомі речі, майнові права, які передаються обдаровуваному безоплатно у власність (ст.ст. 717, 718)	<i>подарунок</i> – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової (ст. 1)
рухомі речі гроші цінні папери нерухомі речі майнові права	грошові кошти інше майно переваги пільги послуги нематеріальні активи

Відповідно до ст. 23. Закону особам уповноваженим на виконання функцій держави забороняється безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб:

- 1) у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;
- 2) якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи.

Не заборонено приймати подарунки, які відповідають загально визнаним уявленням про гостинність, **крім випадків**, передбачених частиною першою цієї статті, якщо вартість таких подарунків не перевищує двох прожиткових мінімумів для працездатних осіб, встановлених на день прийняття подарунка, одноразово, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує чотирьох

прожиткових мінімумів, встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки.

Категорично забороняється вимагати, просити, одержувати подарунки (незалежно від їх вартості) для себе або близьких осіб від юридичних та фізичних осіб (ч. 1 ст. 23 Закону):

у зв'язку зі здійсненням особами діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування

якщо особа, яка дарує (дарувальник), перебуває в підпорядкуванні особи, якій вона дарує подарунок (обдаровуваного)

Члени сім'ї першого та другого ступенів споріднення, визначені у [п. 14.1.263](#) п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України.

Дозволено отримувати подарунки, які відповідають загально визнаним уявленням про гостинність (ч. 2 ст. 23 Закону), якщо:

**вартість таких подарунків
одноразово не перевищує
2 прожиткових мінімумів
для працездатних осіб,
встановлених на день
прийняття подарунка**

сукупна вартість таких подарунків,
отриманих від однієї особи (групи осіб)
протягом року, не перевищує
4 прожиткових мінімумів
для працездатних осіб, встановлених
на 1 січня року, в якому прийнято подарунки

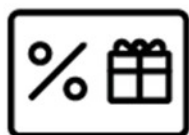
Розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб встановлюється у Законі України про Державний бюджет України на відповідний рік.

Зазначені подарунки дозволено отримувати лише за таких умов:

подарунки отримуються не у зв'язку зі здійсненням особами діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;

особа, яка дарує, не перебуває в підпорядкуванні особи, якій вона дарує подарунок.

Дозволено отримувати (ч. 2 ст. 23 Закону):

загальнодоступні знижки
на товари, послуги,
загальнодоступні виграші,
призи, премії, бонуси

будь-які подарунки від близьких
осіб незалежно від їхньої
вартості

відшкодування або покриття витрат на службове
відрядження, якщо таке відшкодування або
покриття витрат здійснюється за рахунок:
- коштів державного чи місцевого бюджету,
- коштів міжнародних міжурядових організацій,
- коштів міжнародної технічної допомоги,
- коштів організатора (співорганізатора) заходу, для
участі в якому особа перебуває у службовому
відрядженні

Близькими особами є (абз. 4 ч. 1 ст. 1 Закону):

- члени сім'ї;
- чоловік, дружина;

- батько, мати;
- вітчим, мачуха;
- син, дочка, пасинок, падчерка;
- рідний та двоюрідний брати, рідна та двоюрідна сестри;
- рідний брат та сестра дружини (чоловіка);
- племінник, племінниця;
- рідний дядько, рідна тітка;
- дід, баба, прадід, прабаба;
- внук, внучка, правнук, правнучка;
- зять, невістка;
- тесть, теща, свекор, свекруха;

- батько та мати дружини (чоловіка) сина (дочки);

- усиновлювач чи усиновлений;
- опікун чи піклувальник;

- особа, яка перебуває під опікою або піклуванням зазначеного суб'єкта.

! Після отримання дозволеного подарунка особа зобов'язана не приймати рішень та не вчиняти дій на користь особи, від якої отримано такий подарунок.

Рішення, прийняте особою на користь особи, від якої вона чи її близькі особи отримали протягом останніх трьох років подарунок, вважається таким, що прийняте в умовах реального конфлікту інтересів. Такі рішення підлягають скасуванню (на такі рішення поширюються вимоги ст. 67 Закону).

Порушення встановлених ст. 23 Закону обмежень щодо одержання подарунків тягне за собою адміністративну відповідальність згідно зі ст. 172⁵ КУпАП.